

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
14.9.2010

1

Diabetologie - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2009

Diabetology - Activity in Branch in the Pardubický Region in 2009

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Pardubickém kraji v roce 2009 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Pardubický region in 2009 contains data about out-patient care by type of establishment of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Podkladem pro zpracování dat v této aktuální informaci o činnosti diabetologie byl roční výkaz, který byl součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2009. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Zároveň jej vyplňují ordinace praktických lékařů pro dospělé, které diabetiky aktivně léčí. Publikované údaje jsou zpracovány za všechny ordinace bez ohledu na zřizovatele. Formuláře výkazů a závazné pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS / Výkazy 2009].

Edice IZK o činnosti oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Činnost oboru diabetologie

Diabetes mellitus - úplavice cukrová, které se lidově říká cukrovka, představuje skupinu chronických onemocnění, která má různý mechanismus vzniku a projevuje se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. V důsledku těchto poruch dochází k rozvoji komplikací, kde jsou postiženy cévy, oči, nervový systém, ledviny a dolní končetiny. V roce 2009 představují diabetici v Pardubickém kraji více než 7 % všech obyvatel.

V kraji bylo léčeno 130 pacientů ve věkové kategorii 0–19 let (v ČR 1 770), což z celkového počtu pacientů činilo 0,35 % (ČR 0,23 %). Ze všech obyvatel v této věkové kategorii to činilo 0,12 % (v ČR 0,08 %).

Odbornou péči o nemocné cukrovkou zajišťovalo 14,52 lékařů a 16,23 ZPBD (součet úvazků, včetně smluvních) ve 193 ordinacích. Od roku 2008 se na výkazech A(MZ)1-01 sledují pracovníci také jako průměrný roční přepočtený počet, který výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení

a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků v průběhu roku. Je to součet přepočteného počtu pracovníků za jednotlivé měsíce dělený počtem měsíců sledovaného období. Lékaři k 31.12.2009 léčili celkem 37 568 osob. Na jednoho lékaře v oboru diabetologie v kraji připadlo v průměru 2 689 léčených pacientů (v roce 2004 to bylo 2 351), v ČR připadalo na jednoho lékaře 2 351 pacientů (v roce 2004 to bylo 2 301 pacientů). Jak je patrné z první tabulky, nejvíce je ostatních ambulantních zdravotnických zařízení (85 %), což jsou z převážné většiny ordinace praktických lékařů pro dospělé. V těchto ordinacích lékaři aktivně léčí lehčí formy diabetu v rámci oboru (tzn. že pracovní úvazek vykazují na výkazu PL pro dospělé a na diabetologickém výkazu pouze činnost).

Během roku 2009 bylo provedeno celkem přes 96 tisíc ošetření - vyšetření, což činilo nárůst o 1 % oproti předešlému roku. Počet ošetření na 1 lékaře byl v kraji 6 904, nejméně v okrese Pardubice (5 462) a nejvíce v okrese Ústí nad Orlicí (10 072). Potvrzuje se rostoucí trend tohoto onemocnění, celkový počet léčených osob ve srovnání s rokem 2008 vzrostl o 5 %. Jedním z hlavních růstových faktorů je stárnutí populace. Dlouhodobě je vyšší výskyt cukrovky u žen než u mužů, v kraji bylo žen téměř 53 % z celkového počtu léčených diabetiků (v ČR 53,5 %).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 26 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 189 případů (ČR 179). Počet léčených PAD byl nejvyšší, činil 51,5 % z úhrnu, na 10 000 obyvatel připadalo 369 případů (ČR 362). Léčených diabetiků inzulinem bylo 16,5 % a kombinovanou léčbou inzulinem a PAD pouze necelých 8 %. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 24 % osob bylo léčeno jen dietou, 48,5 % perorálními antidiabetiky (PAD), 16,9 % osob jen inzulinem a téměř 10,6 % kombinovanou léčbou (inzulinem a PAD). Jak je patrné, kraj nevybočuje a potvrzuje republikový trend.

Z hlediska typu diabetu nejčastěji pacienti trpí diabetem II. typu, což tvoří téměř 95 % všech léčených osob, nejvíce těchto pacientů je v okrese Svitavy (97 %). Porucha glukosové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně. Na tuto diagnózu bylo v kraji léčeno 2 147 pacientů.

Jak ukazuje poslední graf (Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 2000–2009), mimo roku 2008 u mužů a roku 2007 u žen je stále vzestupný trend počtu léčených diabetiků.

Zpracovala: Lenka Lesková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.:495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zdravotnických zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	2,14	2,74	14 333	6 698
Samostatná ordinace lékaře specialisty	20	9,77	11,37	74 964	7 673
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	164	2,06	1,36	7 147	3 469
Celkem	193	13,97	15,47	96 444	6 904
dle území (okres)					
Chrudim	45	2,11	3,61	17 376	8 235
Pardubice	67	5,77	4,77	31 517	5 462
Svitavy	38	3,24	3,84	18 846	5 817
Ústí nad Orlicí	43	2,85	3,25	28 705	10 072
Pardubický kraj	193	13,97	15,47	96 444	6 904

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území, okres	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Chrudim	7 272	696,29	4,00	95,27	0,73
Pardubice	13 424	801,52	4,85	94,26	0,89
Svitavy	8 456	803,74	3,07	96,64	0,28
Ústí nad Orlicí	8 416	604,59	6,50	92,66	0,84
Pardubický kraj	37 568	727,60	4,66	94,63	0,71
Česká republika	783 321	745,54	7,07	91,58	1,35

Počet léčených diabetiků k 31.12.2009

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Chrudim	7 272	43,72	56,28	36,34	341	45,16	54,84
Pardubice	13 424	47,31	52,69	22,70	968	51,14	48,86
Svitavy	8 456	47,11	52,89	33,89	495	51,52	48,48
Ústí nad Orlicí	8 416	48,32	51,68	20,27	547	48,08	51,92
Pardubický kraj	37 568	46,80	53,20	27,32	2 351	49,64	50,36
Česká republika	783 321	46,46	53,54	15,65	61 357	48,77	51,23

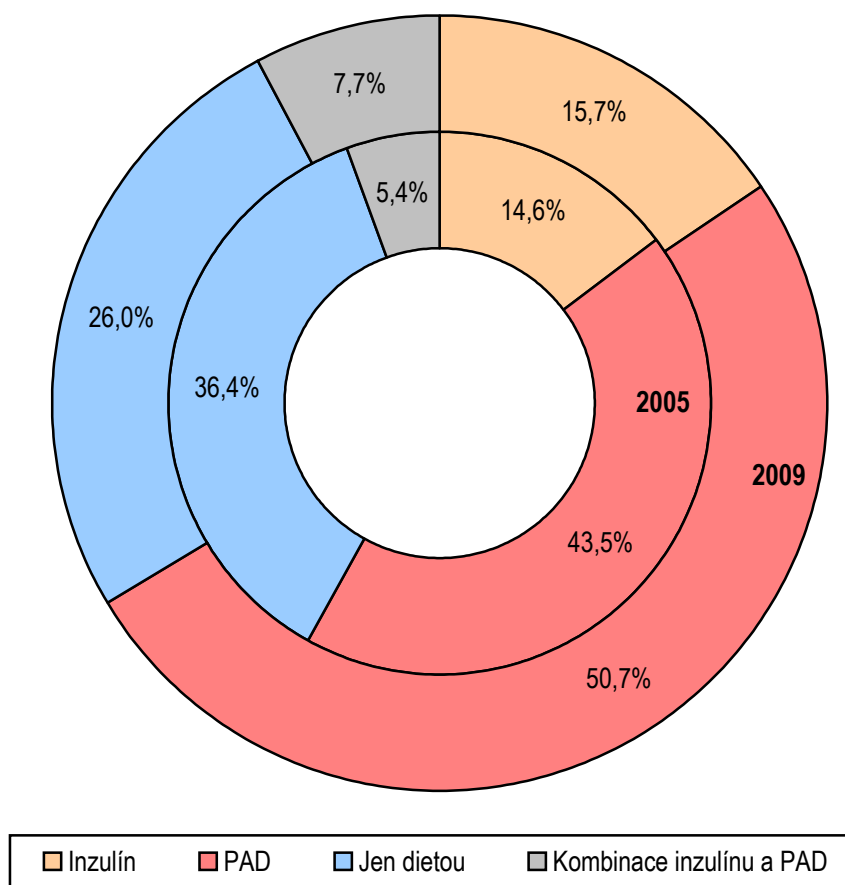
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací
				proliferativní	slepota		
Chrudim	849	301	895	164	15	425	77
Pardubice	1 470	589	1 155	263	53	371	123
Svitavy	902	375	716	175	29	136	52
Ústí nad Orlicí	785	298	822	211	16	444	72
Pardubický kraj	4 006	1 563	3 588	813	113	1 376	324

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Chrudim	1 533	146,78	3 835	367,20	1 029	98,53	875	83,78
Pardubice	3 310	197,63	7 513	448,59	1 627	97,15	974	58,16
Svitavy	3 012	286,29	3 566	338,95	1 423	135,26	455	43,25
Ústí nad Orlicí	1 894	136,06	4 117	295,76	1 814	130,32	591	42,46
Pardubický kraj	9 749	188,81	19 031	368,58	5 893	114,13	2 895	56,07
Česká republika	188 226	179,15	379 930	361,60	132 185	125,81	82 980	78,98

Léčení diabetici v roce 2005 a 2009

Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 2000–2009

